

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України

«Про внесення змін до деяких законодавчих актів, щодо забезпечення реалізації права ветеранів війни на службу в Національній поліції України та додаткових гарантій соціального захисту».

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

В умовах триваючої збройної агресії Російської Федерації проти України особливого значення набувають питання належної соціальної адаптації, професійної реалізації та інтеграції ветеранів війни до системи державної служби та правоохоронних органів. Значна кількість військовослужбовців, учасників бойових дій, осіб з інвалідністю внаслідок війни та інших категорій ветеранів війни після завершення проходження військової служби потребують створення ефективних механізмів реалізації права на працю та професійну самореалізацію.

Національна поліція України є одним із ключових правоохоронних органів держави, діяльність якого безпосередньо пов'язана із забезпеченням публічної безпеки і порядку, протидією злочинності, захистом прав і свобод людини, а також забезпеченням інтересів суспільства і держави. Водночас чинне законодавство України фактично не містить спеціальних правових механізмів, спрямованих на сприяння реалізації ветеранами війни права на службу в органах Національної поліції України.

Незважаючи на те, що Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» встановлює низку соціальних гарантій та пільг для ветеранів війни, питання забезпечення переважного права таких осіб на прийняття на службу до Національної поліції України на сьогодні законодавчо не врегульовано. Відсутність відповідних положень не дозволяє забезпечити належний рівень державної підтримки ветеранів війни при їх професійній адаптації після проходження військової служби.

Разом із цим ветерани війни, з огляду на набутий досвід служби, дисципліну, психологічну стійкість, навички дій в умовах підвищеного ризику та виконання завдань із забезпечення безпеки держави, можуть становити значний кадровий потенціал для органів Національної поліції України.

Законопроект розроблено з метою створення законодавчих механізмів, які забезпечать реалізацію переважного права ветеранів війни на прийняття на службу до Національної поліції України у межах конкурсної процедури без порушення принципу рівного доступу до служби в органах державної влади та без скасування конкурсних засад добору кандидатів.

Законопроектом також пропонується встановити додаткові гарантії соціального захисту поліцейських, які мають статус ветерана війни, шляхом запровадження щомісячної надбавки за проходження служби.

Прийняття законопроекту сприятиме посиленню державної підтримки ветеранів війни, створенню додаткових механізмів їх соціальної адаптації, а також підвищенню кадрового потенціалу Національної поліції України.

2. Цілі і завдання прийняття законопроекту

Ціллю законопроекту є забезпечення реалізації права ветеранів війни на службу в Національній поліції України, створення додаткових правових механізмів їх професійної адаптації після проходження військової служби, а також посилення рівня соціального захисту поліцейських, які мають статус ветерана війни.

Основними завданнями законопроекту є нормативне врегулювання механізму реалізації переважного права ветеранів війни на прийняття на службу до Національної поліції України, визначення особливостей врахування статусу ветерана війни під час проведення конкурсного відбору, забезпечення належного правового регулювання процедур підтвердження відповідного статусу та встановлення додаткових гарантій соціального захисту для поліцейських, які мають статус ветерана війни.

3. Загальна характеристика та основні положення законопроекту

Законопроектом пропонується внести зміни до Закону України «Про Національну поліцію» та Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

Зокрема, законопроектом передбачається визначення особливостей реалізації права ветеранів війни на службу в Національній поліції України, встановлення обов'язку врахування поліцейською комісією статусу ветерана війни під час проведення конкурсу на службу в поліції, а також закріплення положення щодо надання переваги кандидату, який має статус ветерана війни, у разі отримання кандидатами однакового рейтингового результату.

Крім того, законопроектом пропонується визначити перелік документів, що підтверджують статус ветерана війни для участі у конкурсі, встановити обов'язок відображення у протоколі результатів конкурсу інформації щодо застосування переважного права ветерана війни, а також передбачити встановлення щомісячної надбавки поліцейським, які мають статус ветерана війни, у розмірі 15 відсотків посадового окладу.

Також законопроектом пропонується доповнити Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» положеннями щодо переважного права ветеранів війни на прийняття на службу до Національної поліції України.

4. Правові аспекти

Основними нормативно-правовими актами у даній сфері правового регулювання є Конституція України, Закон України «Про Національну

поліцію», Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

I. Предмет розрахунку

Фінансові наслідки для Державного бюджету України має одна норма проєкту Закону, а саме доповнення статті 94 Закону України «Про Національну поліцію» положенням про встановлення поліцейським, які мають статус ветерана війни, щомісячної надбавки в розмірі 15 відсотків посадового окладу.

Переважне право ветеранів війни на прийняття на службу за однакового рейтингового результату, врахування статусу під час конкурсу, перелік документів для участі в конкурсі та відображення відповідної інформації у протоколі поліцейської комісії мають організаційно-процедурний характер. Вони не створюють нових штатних посад, не збільшують загальної чисельності Національної поліції України і додаткових асигнувань не потребують.

Річна потреба в коштах визначається трьома величинами: кількістю поліцейських, які мають статус ветерана війни (розділ II); розміром посадового окладу (розділ III); нарахуваннями, які бюджет сплачує понад суму надбавки (розділ IV).

II. Кількість поліцейських, які мають статус ветерана війни

Надбавка стосується поліцейських, тобто атестованих осіб зі спеціальними званнями, які отримують грошове забезпечення за статтею 94 Закону України «Про Національну поліцію». Гранична чисельність Національної поліції України, встановлена Кабінетом Міністрів України¹, охоплює також державних службовців та інших працівників, які надбавки не отримують, тому як розрахункова база не використовується.

На депутатське звернення народного депутата України Національна поліція України надала такі дані станом на 11 серпня 2026 року²: облікова чисельність поліцейських становить 111,5 тис. осіб, з яких статус ветерана війни³ мають 31,6 тис. осіб, що дорівнює 28,3 відсотка облікової чисельності. Некомплект становить 24,7 тис. одиниць.

¹ Постанова Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2014 року № 50 у редакції постанови від 5 травня 2023 року № 450: гранична чисельність Національної поліції України без поліції охорони становить 141 330 осіб, зокрема 3 000 осіб центрального апарату та 138 330 осіб територіальних органів, у складі яких 4 400 державних службовців.

² Лист Національної поліції України від 11 серпня 2026 року № 121632/02-2026 за підписом тимчасово виконуючого обов'язки Голови Національної поліції України М. Цуцкірідзе на депутатське звернення народного депутата України О. Юрченка від 4 серпня 2026 року № 412д9/15-2026/183265.

³ Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»: учасники бойових дій (статті 5, 6), особи з інвалідністю внаслідок війни (стаття 7), учасники війни (статті 8, 9).

Таблиця 1

Поліцейські, які мають статус ветерана війни, станом на 11 серпня 2026

Категорія	Осіб	Частка, відсотків
Учасники бойових дій	31 500	99,7
Особи з інвалідністю внаслідок війни	80	0,3
Учасники війни	18	0,1
Разом	31 600	100,0

Джерело: лист Національної поліції України від 11 серпня 2026 року № 121632/02-2026⁴. Оскільки учасники бойових дій становлять 99,7 відсотка отримувачів, розмежування за категоріями ветеранів війни на обсяг видатків не впливає.

Розрахунок виконано для двох значень кількості отримувачів:

31 600 осіб - кількість станом на 11 серпня 2026 року;

38 600 осіб - кількість у разі повного заповнення некомплекту 24,7 тис. одиниць за припущення, що серед новоприйнятих поліцейських частка ветеранів війни збережеться на рівні 28,3 відсотка: $31\,600 + 24\,700 \times 0,283 = 38\,600$.

III. Розмір посадового окладу

Посадові оклади поліцейських установлює Кабінет Міністрів України⁵. Для масових посад (оперуповноважений, слідчий, інспектор, дільничний офіцер поліції, поліцейський патрульної поліції) вони становлять від 1 900 до 2 800 гривень і не переглядалися з 2015 року. Оскільки Національна поліція України обліку середнього розміру посадового окладу не веде⁶, за розрахункову величину прийнято 2 500 гривень як медіану окладів масових посад.

Законом України № 4909-IX⁷, який набирає чинності 1 січня 2027 року, встановлено, що грошове забезпечення поліцейського за місяць не може бути

⁴ Там само, виноска 2.

⁵ Постанова Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 року № 988 «Про грошове забезпечення поліцейських Національної поліції», у редакції, чинній на дату складання цього обґрунтування. Додаток 8: оперуповноважений, слідчий, інспектор, дільничний офіцер поліції - 2 500 гривень у місті Києві та 2 400 гривень в інших місцевостях; старші зазначені посади - 2 600 і 2 500 гривень; начальник сектору (відділення), чергової частини - 2 800 і 2 700 гривень. Додаток 9: інспектор, інженер, психолог строювих підрозділів - 2 500 і 2 400 гривень. Додаток 11: поліцейський (інспектор) патрульної поліції - 2 520 і 2 470 гривень. URL: zakon.rada.gov.ua/go/988-2015-п

⁶ Там само, лист Національної поліції України: облік відомостей щодо середнього розміру посадового окладу поліцейських, зокрема тих, які мають статус ветерана війни, не ведеться.

⁷ Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо осучаснення розміру грошового забезпечення» від 10 червня 2026 року № 4909-IX (законопроект № 6506-1), підписаний Президентом України 23 червня 2026 року. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/4909-20

меншим за 10 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб. За Бюджетною декларацією на 2027–2029 роки прожитковий мінімум для працездатних осіб на 2027 рік становить 3 691 гривню⁸, тобто мінімальний розмір грошового забезпечення дорівнюватиме 36 910 гривень.

Ця вимога стосується грошового забезпечення в цілому, яке складається з посадового окладу, окладу за спеціальним званням, надбавки за вислугу років, премії та інших видів грошового забезпечення⁹. Посадовий оклад є лише однією з цих складових. Спосіб досягнення мінімального рівня Закон не визначає: Кабінет Міністрів України, який зобов'язаний привести власні акти у відповідність із Законом¹⁰, може підвищити посадові оклади, оклади за спеціальним званням, надбавки, запровадити гарантовану доплату або поєднати ці механізми.

Станом на дату складання цього обґрунтування зміни до постанови № 988 не оприлюднені, тому розмір посадового окладу на 2027 рік невідомий. Розрахунок виконано для чотирьох варіантів, які відповідають фактичним структурам грошового забезпечення, зафіксованим у дослідженні Міністерства внутрішніх справ України¹¹, та граничному випадку.

За цим дослідженням посадовий оклад становив 34 відсотки грошового забезпечення у 2015 році (при запровадженні чинної системи) і 10 відсотків у 2023 році. Зменшення відбулося через зростання питомої ваги премії, яка у 2023 році сягнула 75 відсотків. Ці дві величини використано як розрахункові частки посадового окладу в мінімальному грошовому забезпеченні.

Таблиця 2

И Межі розрахунку за розміром посадового окладу

Варіант	Зміст	Посадовий оклад, грн	Надбавка, грн/міс	Надбавка, грн/рік
B1	Посадові оклади залишаються на рівні, встановленому постановою № 988	2 500,00	375,00	4 500,00

⁸ Постанова Кабінету Міністрів України від 17 червня 2026 року № 793 «Про схвалення Бюджетної декларації на 2027–2029 роки». Показник є прогнозним і може бути змінений законом про Державний бюджет України на 2027 рік.

⁹ Повідомлення Пресслужби Апарату Верховної Ради України від 10 червня 2026 року. URL: rada.gov.ua/news/razom/273440.html

¹⁰ Прикінцевими та перехідними положеннями Закону № 4909-IX Кабінет Міністрів України зобов'язано привести власні нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом та забезпечити набрання ними чинності одночасно із Законом.

¹¹ Звіт за результатами аналітичного дослідження перспектив удосконалення грошового забезпечення поліцейських, оприлюднений Міністерством внутрішніх справ України. Структура грошового забезпечення у 2015 році: посадовий оклад 34 відсотки, оклад за спеціальним званням 8 відсотків, надбавка за специфічні умови проходження служби 42 відсотки, премія 16 відсотків. Структура у 2023 році: посадовий оклад 10 відсотків, оклад за спеціальним званням 3 відсотки, надбавка за специфічні умови проходження служби 12 відсотків, премія 75 відсотків. URL: mvs.gov.ua/upload/1/7/9/2/2/3/zvit-za-rezultatami-analitichnogo-doslizennia-1.pdf

B2	Посадовий оклад становить 10 відсотків мінімального грошового забезпечення (структура 2023 року)	3 691,00	553,65	6 643,80
B3	Посадовий оклад становить 34 відсотки мінімального грошового забезпечення (структура 2015 року)	12 549,40	1 882,41	22 588,92
B4	Мінімальне грошове забезпечення сформовано виключно з посадового окладу	36 910,00	5 536,50	66 438,00

IV. Нарахування понад суму надбавки

На грошове забезпечення поліцейських нараховується єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за ставкою 22 відсотки¹²; його сплачує бюджет понад суму надбавки.

Податок на доходи фізичних осіб за ставкою 18 відсотків, утриманий із грошового забезпечення поліцейських, спрямовується виключно на виплату рівноцінної та повної компенсації втрат їхніх доходів¹³. Отже, бюджет має передбачити асигнування і на цю компенсацію, яку водночас покривають надходження від утриманого податку.

Військовий збір за ставкою 1,5 відсотка утримується із суми надбавки¹⁴ і потреби в асигнуваннях не збільшує.

Таблиця 3

Бюджетне навантаження на 1 гривню нарахованої надбавки

Складова	Ставка	Видаток бюджету	Надходження бюджету
Нарахована надбавка		1,00	
Єдиний внесок	22 %	0,22	
Компенсація податку на доходи фізичних осіб	18 %	0,18	0,18

¹² Пункт 1 частини першої статті 4, пункт 1 частини першої статті 7 і частина п'ята статті 8 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 8 липня 2010 року № 2464-VI.

¹³ Пункт 168.5 статті 168 Податкового кодексу України. Підтверджено роз'ясненням Міністерства фінансів України (kmu.gov.ua).

¹⁴ Підрозділ 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України: ставка військового збору для грошового забезпечення осіб рядового і начальницького складу органів сектору безпеки і оборони становить 1,5 відсотка.

Військовий збір	1,5 %		0,015
Потреба в асигнуваннях		1,40	
Чистий вплив на баланс бюджету		1,22	

Утриманий податок на доходи фізичних осіб є цільовим надходженням, яке повністю спрямовується на компенсацію, тому в чистому впливі ці величини взаємно погашаються. Військовий збір у чистому впливі не враховано.

V. Методика та результати розрахунку

Річна потреба в асигнуваннях визначається за формулою:

$$B = Ч \times O \times 15 \% \times 12 \times 1,40,$$

де В - річна потреба в асигнуваннях, гривень; Ч - кількість поліцейських, які мають статус ветерана війни, осіб; О - посадовий оклад, гривень; 15 відсотків - розмір надбавки; 12 - кількість місяців; 1,40 - коефіцієнт бюджетного навантаження (таблиця 3).

Приклад для кількості отримувачів станом на 11 серпня 2026 року за варіантом В1:

$$B = 31\,600 \times 2\,500 \times 0,15 \times 12 \times 1,40 = 199\,080\,000 \text{ гривень.}$$

Таблиця 4

Річна потреба в асигнуваннях Державного бюджету України, гривень

Варіант	31 600 отримувачів (станом на 11.08.2026)	38 600 отримувачів (за заповнення некомплекту)
В1. Оклад 2 500 грн	199 080 000	243 180 000
В2. Оклад 3 691 грн	293 921 712	359 030 952
В3. Оклад 12 549,40 грн	999 333 821	1 220 705 237
В4. Оклад 36 910 грн	2 939 217 120	3 590 309 520

Таблиця 5

Структура видатків за кількості отримувачів 31 600 осіб, гривень

Складова	В1	В2	В3	В4
Надбавка	142 200 000	209 944 080	713 809 872	2 099 440 800
Єдиний внесок (22 відсотки)	31 284 000	46 187 698	157 038 172	461 876 976

Компенсація податку на доходи фізичних осіб (18 відсотків)	25 596 000	37 789 934	128 485 777	377 899 344
Потреба в асигнуваннях	199 080 000	293 921 712	999 333 821	2 939 217 120
Чистий вплив на баланс бюджету	173 484 000	256 131 778	870 848 044	2 561 317 776

Зміна кількості отримувачів на 1 000 осіб змінює річну потребу в асигнуваннях на 6 300 000 гривень за варіантом В1, 9 301 320 гривень за варіантом В2, 31 624 488 гривень за варіантом В3 та 93 013 200 гривень за варіантом В4.

VI. Висновки

1. Додаткових видатків потребує лише щомісячна надбавка в розмірі 15 відсотків посадового окладу поліцейським, які мають статус ветерана війни.

2. Кількість отримувачів надбавки підтверджена офіційно і становить 31 600 осіб станом на 11 серпня 2026 року¹⁵; у разі повного заповнення некомплекту вона може зрости до 38 600 осіб.

3. За посадових окладів, установлених постановою № 988 (варіант В1), річна потреба в асигнуваннях становить 199,1 млн гривень, а за кількості отримувачів 38 600 осіб - 243,2 млн гривень.

4. Якщо Кабінет Міністрів України забезпечить мінімальний рівень грошового забезпечення, установлений Законом № 4909-IX, річна потреба залежатиме від частки посадового окладу в його структурі: за збереження структури 2023 року (варіант В2) вона становитиме 293,9 млн гривень, за відновлення структури 2015 року (варіант В3) - 999,3 млн гривень, за граничного випадку (варіант В4) - 2 939,2 млн гривень. За кількості отримувачів 38 600 осіб відповідні суми становлять 359,0 млн, 1 220,7 млн та 3 590,3 млн гривень.

5. Фактичний обсяг видатків перебуватиме в межах наведеного діапазону і стане відомим після внесення Кабінетом Міністрів України змін до постанови № 988. До набрання ними чинності для бюджетного планування застосовується варіант В1, оскільки він єдиний спирається на чинний нормативно-правовий акт.

6. Реалізація проекту Закону потребує внесення змін до закону про Державний бюджет України на відповідний рік у частині видатків за бюджетною програмою забезпечення діяльності Національної поліції України.

¹⁵ Там само, виноска 2.

VII. Застереження

1. Прожитковий мінімум для працездатних осіб на 2027 рік у розмірі 3 691 гривні є прогнозним показником Бюджетної декларації¹⁶. Його зміна пропорційно змінює верхню межу розрахунку.

2. Кількість отримувачів 38 600 осіб ґрунтується на припущенні, що серед новоприйнятих поліцейських частка ветеранів війни збережеться на рівні 28,3 відсотка. Інших припущень розрахунків не містить.

3. Частки посадового окладу 10 і 34 відсотки взято з дослідження Міністерства внутрішніх справ України¹⁷ і відображають структуру грошового забезпечення у 2023 та 2015 роках. Вони не є прогнозом структури на 2027 рік, а слугують розрахунковими орієнтирами.

4. Варіанти В2–В4 обчислено за мінімальним розміром грошового забезпечення. Для поліцейських, грошове забезпечення яких перевищує цей мінімум, відповідні суми будуть більшими.

6. Прогноз соціально-економічних, правових та інших наслідків застосування законопроекту

Прийняття законопроекту сприятиме посиленню державної підтримки ветеранів війни та створенню додаткових механізмів їх соціальної адаптації після проходження військової служби.

Реалізація положень законопроекту забезпечить створення більш ефективних механізмів залучення ветеранів війни до служби в органах Національної поліції України, що позитивно вплине на кадрове забезпечення правоохоронної системи держави та сприятиме підвищенню рівня професійної підготовки особового складу поліції.

Запровадження законодавчо визначеного механізму врахування статусу ветерана війни під час проведення конкурсного відбору забезпечить підвищення прозорості конкурсних процедур, уніфікацію практики застосування відповідних положень законодавства та належну реалізацію державних гарантій у сфері соціального захисту ветеранів війни.

Крім того, встановлення додаткових соціальних гарантій для поліцейських, які мають статус ветерана війни, сприятиме підвищенню рівня їх соціального захисту, професійної мотивації та стабільності проходження служби.

Прийняття законопроекту матиме позитивний вплив на процеси соціальної інтеграції ветеранів війни, підвищення рівня довіри до державної

¹⁶ Там само, виноска 8.

¹⁷ Там само, виноска 11.

політики у сфері ветеранської підтримки та зміцнення кадрового потенціалу Національної поліції України.

Народний депутат України

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Юрченко Олександр Миколайович
Сертифікат: 3FAA9288358EC003040000004E603200CCD1E400
Дійсний до: 01.06.2027 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
412д9/1-2026/192017 від 17.08.2026

2314560